Οι διάλογοι χωρίς προσωπείον (Πρωτοπρεσβύτερος Γεώργιος Δ. Μεταλληνός, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 23 Ιανουαρίου, 2006

Είναι κοινή διαπίστωση, ότι οι Διάλογοι, διαχριστιανικοί και διαθρησκειακοί, γίνονται στις ημέρες μας όλο και πιο συχνοί. Και το μεν Οικουμενικό Πατριαρχείο συνεχίζει και εντατικοποιεί την παλαιά σχετική τακτική του, το συναγωνίζεται όμως και η Εκκλησία της Ελλάδος, ρίχνοντας το βάρος κυρίως προς δύο κατευθύνσεις: τις επαφές με το Βατικανό και τον Παπισμό αφ' ενός, αλλά και τις διαθρησκειακές συναντήσεις αφ'ετέρου. Και το μεν Οικουμενικό Πατριαρχείο ακολουθεί την χαραγμένη από τον Πατριάρχη Αθηναγόρα (†1972) πορεία, χωρίς δυνατότητα πλέον αυτοκριτικής και αυτοελέγχου, η δε Εκκλησία της Ελλάδος, στις διοικητικές δομές της και παρά τις συνεχείς αντιδράσεις της πλειονοψηφίας του Κλήρου και του ευσεβούς Λαού, τείνει να υπερβή το Πατριαρχικό Κέντρο σε πρωτοβουλίες, με ρυθμούς συνεχώς επιταχυνομένους, που δίκαια προβληματίζουν, διότι αθετούν σκανδαλωδώς την γνωστή από το παρελθόν τακτική της συνετής αυτοσυγκρατήσεως, που εφήρμοζαν οι Αρχιεπίσκοποί μας, από τον Χρυσόστομο Β΄ (†1968) μέχρι και τον Σεραφείμ (†1998). Και το ερώτημα είναι αμείλικτο: Διατί;

1. Στις οικουμενικές σχέσεις ο Πατριάρχης Αθηναγόρας ενεκαινίασε μία πορεία, συνεχώς επιταχυνομένη, που είναι πια αδύνατο να αναθεωρήσουν και αναχαιτίσουν οι διάδοχοί του, σ' αυτή δε την «παγίδα» έχει εμπλακεί και η Εκκλησία της Ελλάδος, η οποία με την σημερινή της Ηγεσία, παρά τον φαινομενικό ανταγωνισμό με την κορυφή του Φαναρίου, εφαρμόζει την ίδια με εκείνο οικουμενι(στι)κή και διαθρησκειακή πολιτική. Ο Πατριάρχης Αθηναγόρας συνέδραμε χωρίς αναστολές την προώθηση των στόχων της Β΄ Βατικανής Συνόδου (1962-1965), που δεν ήταν άλλοι από την υποταγή της Ορθοδοξίας στον Παπισμό, υπό το πρόσχημα της ενώσεως. Η ενεργοποιημένη από την Συνοδο Φερράρας-Φλωρεντίας (1438-39) αρχή της Ουνίας έγινε ανομολόγητα δεκτή και από την ελληνόφωνη Ορθοδοξία, με την ψευδαίσθηση, ότι διεξάγεται διάλογος «επί ίσοις όροις», με σκοπό την «εν αληθεία» ένωση, ενώ στην ουσία καταλήξαμε στην ουνιτική αναγνώριση του Παπισμού, της μεγαλύτερης και ριζικότερης «αλλοτριώσεως του ίδιου του πυρήνα της εκκλησιαστικής αληθείας» με την παραγωγή «ενός διαφορετικού χριστιανισμού στους αντίποδες του ευαγγελικού τρόπου ζωής και σωτηρίας του ανθρώπου» (Χρ. Γιανναράς). Από τον πατριάρχη Αθηναγόρα, πεπεισμένο κήρυκα αυτής της πορείας, με τις Πανορθόδοξες Διασκέψεις της Ρόδου (1961 και 1963) και μια σειρά προσωπικών του ενεργειών (όπως η περίφημη συνάντησή του με τον πάπα Παύλο ΣΤ΄, Ιεροσόλυμα 1964) και

παρά τις αντιδράσεις κυρίως του Αθηνών Χρυσοστόμου Β΄, το καθορισμένο σε συνεργασία με το Βατικανό σχέδιο, προωθήθηκε και επεβλήθη, οδηγώντας στην κατάσταση των ημερών μας. Από τον «Διάλογο της αγάπης», εφεύρημα παραπλανητικό της Β΄ Βατικανής Συνόδου, και του οποίου ο μεγαλύτερος προπαγανδιστής υπήρξε ο Αθηναγόρας, προχωρήσαμε βεβιασμένα στον Θεολογικό Διάλογο, χωρίς όμως να εκπληρωθή ο βασικός όρος της Ορθοδοξίας, η άρση δηλαδή του παπικού πρωτείου και αλαθήτου, δεδομένου ότι ο παπικός θεσμός συνιστά την τραγικότερη αλλοίωση του Ευαγγελίου του Χριστού και το σημαντικότερο εμπόδιο στην «εν αληθεία» συνάντηση Ρωμαιοκαθολικισμού και Ορθοδοξίας. Η εφαρμοζομένη όμως «πολιτική» της παραπλανήσεως και παγιδεύσεως επιβεβαιώνεται και από την απόφαση κατά τον Θεολογικό Διάλογο να μη συζητηθούν τα «διαιρούντα» (μόνιμη και απαράβατη αρχή των Οικουμενικών Συνόδων), αλλά τα «ενούντα», για την δημιουργία ψευδαισθήσεως ενότητος και ταυτίσεως, με την προώθηση της ουνιτικής τακτικής. Έτσι εξηγείται η επιμονή του Βατικανού να σώση με κάθε τρόπο τον θεσμό της Ουνίας, ενώ παράλληλα καλλιεργήθηκε το πνεύμα της «αμοιβαίας αναγνωρίσεως» (κορύφωση η συνάντηση του Balamand το 1993 και το αχαρακτήριστο κείμενο περί Ουνίας, που συνυπέγραψαν εννέα ορθόδοξες Εκκλησίες, με πρώτο το Οικουμενικό Πατριαρχείο). Όταν ο μακαριστός π. Ιωάννης Ρωμανίδης διεμαρτυρήθη για όλα αυτά και κυρίως για την αποδοχή της μεθόδου της Ουνίας, επιτιμήθηκε με γράμματα γεμάτα οργή (σώζονται...) και απειλήθηκε έμμεσα με καθαίρεση. (Ποτέ δεν μπόρεσε να συμβιβασθή με αυτή την στάση, που τον οδήγησε ταχύτερα στον θάνατο).

2. Μιλήσαμε όμως παραπάνω για αποφασισμένη και ακολουθουμένη «γραμμή» και για να μη μένη καμμία αμφιβολία, θα παρουσιάσουμε ένα «ντοκουμέντο» αδιάψευστο, που αποκαλύπτει τις βάσεις αυτής της πορείας, όπως ετέθησαν από τον πατριάρχη Αθηναγόρα. Τον Αύγουστο του 1971 μία ομάδα Ελλήνων Κληρικών (είκοσι εξ Αμερικής και δέκα εκ Δυτικής Γερμανίας), μαζί με τις συζύγους και άλλα πρόσωπα, επισκέφθηκαν το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Η προσφώνηση του Αθηναγόρου μαγνητοφωνήθηκε από πολλούς και σώζονται και σήμερα οι μαγνητοταινίες. Το απομαγνητοφωνημένο κείμενο έχει δημοσιευθή στην εφημερίδα « Ορθόδοξος Τύπος» της 13.7.1979. Αναζητώντας την ερμηνεία των σημερινών φαινομένων και εξελίξεων, θυμήθηκα το κείμενο εκείνο, που είχε σαφώς προγραμματικό χαρακτήρα. Δεν εκφράζει μόνο τον ιδεολογικό κόσμο του πρ. Πατριάρχου και το πνευματικό υπόβαθρο των οικουμενιστικών ενεργειών του, αλλά και τις υποθήκες, που «ευκαίρως-ακαίρως», άφηνε στους περί αυτόν, που αποδεικνύονται προγραμματικές και αμετάθετες.

Η προσλαλιά του Αθηναγόρου

«... Εδώ την 15ην Ιουλίου του 1054 ένας καρδινάλιος Ουμβέρτος κατέθηκεν εις την αγίαν Τράπεζαν της Αγιάς Σοφιάς, που θα επισκεφθήτε αύριον, ένα λίβελλο, κατά του Πατριάρχου Μιχαήλ Κηρουλαρίου. Και ο Κηρουλάριος απήντησε, δεν ηξεύρω καλά αν έκαμε να απαντήση η όχι, αλλ' εν πάση περιπτώσει απήντησε. Και αυτοί οι δυο λίβελλοι, αυτά τα δυο γράμματα, ωνομάσθησαν σχίσμα. Σχίσμα ουδέποτε εκηρύχθη, μήτε από την Ρώμην, ούτε από την Ανατολήν, αλλά το εζήσαμεν 900 χρόνια. Με πολλάς συνεπείας, με πολλάς καταστροφάς. Το εζήσαμεν 900 χρόνια! **Χωρίς να έχης αδελφόν να του λες πόσο τον αγαπάς!** Και ξαφνικά μίαν ημέραν του Δεκεμβρίου του 1963, ανέγνωσα εις τον Τύπον, ότι ο πάπας απεφάσισε να μεταβή εις τα Ιεροσόλυμα, και χοροστατών εις μίαν Εκκλησίαν εδώ γειτονικήν, ανεκοίνωσα, ότι θα ζητήσω να τον συναντήσω. Ήλθα εδώ (και) εξέδωκα ανακοινωθέν δια του Associated Press να συναντηθώμεν. Ο σταθμός του Βατικανού απήντησε, και την 5ην Ιανουαρίου του 1964 συνηντήθημεν εις τα Ιεροσόλυμα, την 9ην της νυκτός, εις την κατοικίαν του Πάπα. Κι όταν είδε ο ένας τον άλλο, αι χείρες μας ήνοιξαν αυτομάτως. Ο ένας ερρίφθη εις την αγκάλην του άλλου. Όταν μας ηρώτησαν πως εφιληθήκαμεν, αδελφοί, ύστερα από 900 χρόνια - Ερωτάς πως; Επήγαμε οι δυο μας χέρι με χέρι εις το δωμάτιόν του, και είχαμεν μίαν μυστικήν ομιλίαν οι δυο μας. Τι είπαμεν; Ποιός ξέρει τι λέγουν δυο ψυχές όταν ομιλούν! Ποιός ξέρει τι λέγουν δυο καρδίαι, όταν ανταλλάσσουν αισθήματα! Τι είπαμεν; Εκάμαμε κοινόν πρόγραμμα, με ισοτιμίαν απόλυτον, όχι με διαφοράν. Και έπειτα εκαλέσαμεν τας συνοδείας ημών, ανεγνώσαμεν ένα κομμάτι από το Ευαγγέλιον, και είπαμεν το «Πάτερ ημών» και προσεφώνησα εγώ πρώτος. Και είπαμεν ότι ήδη ευρισκόμεθα εις την οδόν εις Εμμαούς, και πηγαίνομεν να μας συναντήση ο Κυριος εν τω κοινώ αγίω Ποτηρίω. Ο Παπας απαντών μου προσέφερε άγιον Ποτήριον. Δεν ήξευρεν ότι εγώ θα μιλούσα δι' Αγιον Ποτήριον, ούτε ήξερα ότι θα μου προσέφερεν Αγιον Ποτήριον! Τι είναι; **Συμβολισμός του μέλλοντος**. Το '65 εσηκώσαμεν το Σχίσμα, εις την Ρωμην και εδώ, με αντιπροσώπους μας εκεί και αντιπροσώπους εκείθεν εδώ. Και τον Ιούλιον του '67 ήλθεν ο Πάπας εδώ. Ευκολώτερον να μετεκινείτο ένα βουνό από την Ιταλίαν, λ.χ. τα Απέννινα, και να έλθουν εδώ, παρά να έλθη ο Πάπας εδώ. Δια πρώτην φοράν εις την ιστορίαν. Ήλθον και άλλοτε Πάπαι, αλλά αιχμάλωτοι. Εγένοντο τελεταί εις τον πατριαρχικόν ναόν, τον υπεδέχθην επάνω εις το Γραφείον μου, το οποίον θα το δήτε, και εκεί είχαμεν άλλην ομιλίαν και**συνεφωνήσαμεν να συναντηθώμεν μίαν ημέραν εκεί, όθεν εξέβημεν**.
» Εως το 1054 είχαμε πολλάς διαφοράς. Και εις τούτο και εις το άλλο. Το φιλιόκβε. Η προσθήκη εις το 'Πιστεύω' έγινε τον 6ον αι. και το εδέχθημεν, επί 6 αιώνας. Και τόσας άλλας διαφοράς. Αλλά ηγαπώμεθα. Και όταν αγαπώνται οι άνθρωποι, διαφοραί δεν υπάρχουν. Αλλά το 1054 που επαύσαμεν να αγαπώμεθα, ήλθαν όλες οι διαφορές. Ηγαπώμεθα και είχομεν το ίδιον μυστήριον. Το ίδιον βάπτισμα, τα ίδια μυστήρια και ιδιαιτέρως το ίδιο Άγιον Ποτήριον. Τωρα που ξαναγυρίσαμεν εις το 54, διατί δεν ξαναγυρίζομεν και εις το Άγιον Ποτήριον; Υπάρχουν δυο δρόμοι: Ο Θεολογικός διάλογος. Και έχομεν τους θεολόγους εκατέρωθεν, οι οποίοι μελετούν το ζήτημα της επανόδου εις τα παλαιά. **Και επειδή δεν έχω πολλές ελπίδες από**

τον θεολογικόν διάλογον - δεν έχω, να με συγχωρήσετε οι θεολόγοι, είσθε κάμποσοι θεολόγοι εδώ μέσα - **δι' αυτό εγώ προτιμώ τον διάλογο της αγάπης** . Να αγαπηθούμε! Και τι γίνεται σήμερα; Πνεύμα μέγα αγάπης εξαπλώνεται υπέρ τους Χριστιανούς Ανατολής και Δύσεως. Ήδη αγαπώμεθα. Ο Πάπας το είπε: απέκτησα έναν αδελφόν και του λέγω σ' αγαπώ! Το είπα και εγώ: Απέκτησα έναν αδελφό και του είπα σ' αγαπώ! Πότε θα έλθη αυτό το πράγμα; Ο Κύριος, το ξέρει. Δεν το ξέρομε. Αλλά εκείνο το οποίο ξεύρω, είναι ότι θα έλθη. Πιστεύω, ότι θα έλθη. Διότι δεν είναι δυνατόν να μη έλθη, διότι ήδη έρχεται. **Διότι ήδη εις την Αμερικήν μεταλαμβάνετε πολλούς από το Άγιον ποτήριον και καλά κάνετε! Και εγώ εδώ, όταν έρχωνται Καθολικοί η Προτεστάνται και ζητούν να μεταλάβουν, τους προσφέρω το Άγιον Ποτήριον! Και εις την Ρώμη το ίδιο γίνεται και εις την Αγγλίαν και εις την Γαλλίαν** . Ήδη έρχεται μοναχό του. Αλλά δεν κάνει να έλθη από τους λαϊκούς και από τους ιερείς. Πρέπει να είναι σύμφωνος και η Ιεραρχία και η Θεολογία. Γι' αυτό λοιπόν προσπαθούμε να έχωμεν και θεολόγους μαζί, δια να έλθη αυτό το μεγάλο γεγονός, του Παγχριστιανισμού. Και μαζί με αυτό το μεγάλο γεγονός, θα έλθη μίαν ημέραν το όνειρόν μας της Πανανθρωπότητος. Εγώ έζησα επτά πολέμους. Και είδα πολλάς καταστροφάς, πολύ αίμα, να χυθή. Και όλοι οι πόλεμοι είναι εμφύλιοι, αδελφικοί... Και η έλευσίς σας ενταύθα μου ενισχύει αυτήν την πίστιν, ότι η μεγάλη ημέρα και επιφανής του Κυρίου, η συνάντησις εις το ίδιον άγιον Ποτήριον θα έλθη...».

3. Αν θέλαμε να αναλύσουμε λεπτομερώς το κείμενο αυτό, θα χρειαζόταν πολύς χώρος. Θα μείνουμε γι' αυτό σε κάποιες βασικές επισημάνσεις. Η ερμηνεία του σχίσματος του 1054 δεν αντέχει ασφαλώς σε σοβαρά κριτική και δείχνει άγνοια η παραποίηση της ιστορίας. Αλλωστε, ο μακαριστός Πατριάρχης, όπως φαίνεται και στο κείμενο, δεν... συμπαθούσε πολύ τους θεολόγους, τα δε δόγματα, όπως συχνά διεκήρυσσε, μπορούσαν να τεθούν στο «θησαυροφυλάκιο» η και το «μουσείο». Αφήνω τον αχαρακτήριστο συναισθηματισμό του κειμένου στα αναφερόμενα στην συνάντηση με τον Παπα. Διερωτώμαι, μάλιστα, γιατί οι περί τον Αθηναγόρα κύκλοι καταδικάζουν ενίοτε τον οργανωσιακό ευσεβισμό... Από τα λόγια του Πατριάρχου γίνεται καταφανές, ότι υπήρξαν «συμφωνίες», για την κοινή περαιτέρω πορεία Κωνσταντινουπόλεως και Ρώμης. Οι συναισθηματισμοί, άλλωστε, αρκούσαν, για να καλύψουν τις πρώτες στιγμές της συναντήσεως. Ας μην αναπτύξη κανείς, επίσης, τα περί της προσθήκης στο Σύμβολο (φιλιόκβε). Δεν είναι, λοιπόν, περίεργο, που και προ της ενάρξεώς του **ο θεολογικός διάλογος η διάλογος της πίστεως, υποτάσσεται** από τον Πατριάρχη **στον διάλογο της αγάπης**, των καλών δηλαδή σχέσεων και των συναισθηματισμών. Σ' αυτή την μορφή «διαλόγου» ο Πατριάρχης θεμελιώνει και το «κοινόν Ποτήριον», την μυστηριακή διακοινωνία, η οποία κατά την ομολογία του είχε γίνει πια κατάσταση το 1971. Διερωτώμεθα, συνεπώς, γιατί εκπλησσόμεθα για την μετάδοση των Αχράντων Μυστηρίων σε Παπικούς στη Ραβέννα πρόσφατα η σε ναούς των Αθηνών, όπως απεκάλυψαν τα γράμματα, που δημοσίευσε πρόσφατα η εφημερίδα « Ορθόδοξος Τύπος». Λέγεται, βέβαια, ότι στην Ραβέννα έγινε στους παρόντες Ρωμαιοκαθολικούς σχετική υπόμνηση. Το ερώτημα

είναι, γιατί οι ανάλογες υπομνήσεις ημών των ταπεινών Ιερέων «έπιαναν» στην Γερμανία, ενώ στην Ραβέννα δεν είχαν αποτελεσματικότητα! Άλλος όμως είναι ο λόγος. Μετά την συμφωνία του Balamand (1993), όλοι πιστεύουν στην Δύση ότι η ένωση είναι γεγονός και συνεπώς η μυστηριακή διακοινωνία (Interkommunio) απόλυτα φυσική.
Εξ άλλου, ο Παναγιώτατος, κατά τα δημοσιευθέντα στον Τύπο (βλ. εφημερίδα «Η Καθημερινή» της 16.6.02), συνέδεσε τη χριστιανική ενότητα με την πρόοδο της Ευρωπαϊκής ενότητος: «Η συνύπαρξη μέσα στον ίδιο τον πολιτικό-οικονομικό χώρο -είπε- ευρωπαϊκών λαών, που ανήκουν και στις δυο Εκκλησίες, θα συντελέση ασφαλώς στη μεγαλύτερη προσέγγισή τους και θα βοηθήση στην αποκατάσταση της ενότητας, που υπήρχε πριν από το Σχίσμα». Τόσο απλά! Οι κοσμικοί παράγοντες επιστρατεύονται, για να εξαφανίσουν τις εσωτερικές, καθαρά εκκλησιαστικές, προϋποθέσεις.
4. Το πνεύμα και η «γραμμή» του Αθηναγόρου έχει εγκλωβίσει τους πάντες, που, και να το θέλουν τώρα, δεν τολμούν να την παρακάμψουν η να την τροποποιήσουν έστω, λόγω της εν τω μεταξύ προχωρημένης αμβλύνσεως των κριτηρίων μας και της σύμφωνα με τα πολιτικά πρότυπα σχετικοποιήσεως και ιδεολογικοποιήσεως της Πίστεως, που έχει καταντήσει (από μας) σύνολο θεωρητικών αληθειών επιδεχομένων συμβιβασμούς και όχι ως η οριοθέτηση του γεγονότος της εν Χριστώ υπάρξεως. Από την μικρή έστω εμπειρία, που έχουμε στους διαχριστιανικούς διαλόγους, γνωρίζουμε την εφαρμοζομένη από τους Ετεροδόξους μέθοδο ήδη επί δεκαετίες: Καλλιέργεια προσωπικών σχέσεων και κλίματος (κοσμικής) φιλίας μεταξύ των θεολόγων, με όλα τα διαθέσιμα μέσα, αλλά και η παροχή οικονομικών ενισχύσεων (αρκετοί μητροπολίτες μας θεωρούν καύχηση να αναγράφουν στα Ιδρύματά τους την ευγνωμοσύνη τους προς το Π.Σ.Ε. η το Βατικανό, για την προσφερθείσα οικονομική βοήθεια) για την άμβλυνση και αποδυνάμωση κάθε διαθέσεως μαρτυρίας και ομολογίας. Αυτό γίνεται δεκαετίες τώρα. Πλήρης η κατίσχυση των κοσμικών και πολιτικών πρακτικών.
Στο πνεύμα αυτό κινείται και η Ηγεσία της Εκκλησίας της Ελλάδος, χρησιμοποιείται δε και εδώ η ίδια πρόφαση: Διάλογο κάνουμε, ισχυρίζονται, δεν αλλάζουμε την πίστη μας! Και ναι μεν ο διάλογος ως «αγαπητική έξοδος» προς τον άλλο (όπως λέγουν στη γλώσσα τους οι οικουμενισταί) είναι ευλογημένος. Εδώ όμως από ετών ο διάλογος νοείται ως «αμοιβαία αναγνώριση» και όχι συνάντηση στην Αλήθεια, τον ένα Χριστό δηλαδή, όπως παραδίδεται στον λόγο και την πολιτεία των Αγίων μας. Αυτό όμως συνιστά «ουνιτισμόν». Η ουνιτίζουσα δε αυτή στάση είναι διευκολυντική στις συμπεριφορές μας, διότι η παραδοχή του μη Χριστιανισμού ως Χριστιανισμού (και του Παπισμού λ.χ. ως Εκκλησίας) γίνεται με το πρόσχημα και την ψευδαίσθηση, εκ μέρους μας, της συνεχείας της παραδόσεώς μας, αφού τυπικά και εξωτερικά δεν αρνούμεθα την πίστη και παράδοσή μας. Το πρόβλημα όμως είναι, αν με την αναγνώριση της χριστιανικότητος και ορθοδοξίας της οποιασδήποτε πλάνης σώζεται και η δική μας Αλήθεια. «Τις κοινωνία φωτί προς σκότος;» (Β΄ Κορ. 6, 14).
Προβάλλεται μάλιστα ως δικαιολογία γι’ αυτή την συμπεριφορά (μας) η αγωνία, για

την διάσωση του Χριστιανισμού στην Ευρώπη, αφού η αντιχριστιανική πολιτική των ισχυόντων στην Ευρωπαϊκή Ένωση αυξάνει επικίνδυνα και απειλητικά, στο δε σχεδιαζόμενο ευρωπαϊκό Σύνταγμα ουδεμία αναφορά γίνεται στην χριστιανική κληρονομία του ευρωπαϊκού χώρου. Και ως εδώ το πράγμα έχει καλώς. Το ερώτημα όμως είναι: συμμαχούντες με τον Παπισμό και στηρίζοντάς τον ως Εκκλησία, ποιο Χριστιανισμό σώζουμε; Θυσιάζουμε την Ορθοδοξία, για να σώσουμε τον Παπισμό; Μη γένοιτο! Τι να τον κάμη αυτόν τον «Χριστιανισμό» η Ευρώπη; Όλη η ιστορική (ιδεολογική, κοινωνική και πολιτική) κακοδαιμονία της Ευρώπης (και όχι μόνο!) δεν ριζώνει στην διαστροφή, που υπέστη ο Χριστιανισμός, με την ανάπτυξη και εδραίωση του παπικού οικοδομήματος; Αν δεν «πεθάνη» ο Παπισμός, με την εν Χριστώ μετάνοιά του και την επιστροφή του στην Εκκλησία του Χριστού, αν δεν γίνη δηλαδή ο Παπισμός Εκκλησία, θα προσφέρη νοθευμένο Χριστιανισμό στην Ευρώπη και στον κόσμο. Αντί να κηρύσσουμε στην πνευματικά ημιθανή Ευρώπη την Ορθοδοξία των Πατέρων μας, καταντούμε θλιβερά δεκανίκια του Παπισμού και του Κράτους του Βατικανού, επαναλαμβάνοντας το έγκλημα, που διέπραξαν οι «βυζαντινοί» Πατέρες μας το 1438. Και τότε μας είχαν καλέσει οι αντιπαπικοί ρωμαιοκαθολικοί στη Συνοδο της Βασιλείας (1431-1437/38), αγωνιζόμενοι να αποτινάξουν τον καταθλιπτικό παπικό ζυγό. Εμείς προτιμήσαμε όμως να αποδεχθούμε την πρόσκληση του Παπα Ευγενίου Δ΄ (1431-1447), που με την σύνοδο Φερράρας-Φλωρεντίας προσπαθούσε να σώση την εξουσία του. Και εμείς ταχθήκαμε στο πλευρό του Παπα και στηρίξαμε τον Παπισμό και αλλοίμονο, αν δεν μας έσωζαν από την βέβαιη εκφράγκευσή μας ο άγιος Μάρκος και οι «ξεροκέφαλοι» μοναχοί και κληρικοί του «Βυζαντίου». Αντί, λοιπόν, να προβάλουμε στην Ευρώπη την Ορθοδοξία των Αγίων μας, ενισχύουμε με την στάση μας τον καταρρέοντα στη συνείδηση των Ευρωπαίων Παπισμό, αναγνωρίζοντάς τον ως Χριστιανισμό και Εκκλησία. Η βαβυλώνια αιχμαλωσία, στην οποία μας ωδήγησε η γραμμή Αθηναγόρου, είναι, φαίνεται, ανυπέρβλητη.

5. Ο,τι όμως συμβαίνει στο χώρο του διαχριστιανικού διαλόγου, ισχύει και για την διαθρησκειακή πολιτική μας. Και εδώ η «γραμμή» είναι δεδομένη από μακρού και καθοριστική. Στην παραπάνω ομιλία του προς τους ορθοδόξους Ιερείς του αποδήμου Ελληνισμού ο Πατριάρχης Αθηναγόρας εξέφρασε την πεποίθησή του, ότι «με την ενότητα των Εκκλησιών βαδίζομε και προς μίαν πανανθρωπότητα». Σαφέστερα διατυπώθηκε αυτό το 1972 (εφημερίδα «Το Βήμα», 22.8.1972) από τον πρ. Αμερικής κ. Ιακωβο, διατελέσαντα και συμπρόεδρο του Π.Σ.Ε.: «...Το Π.Σ.Ε. προχωρεί προς πραγματοποίησιν του σκοπού του δια του συγκερασμού πολιτισμού, θρησκειών και λαών». Σε συνέντευξή του δε στο περιοδικό «ΝΕΜΕΣΙΣ» (Νοέμβριος 1999) εκφράζει στην δημοσιογράφο κ. Μ. Πίνη την απογοήτευσή του, διότι ο σκοπός αυτός του Π.Σ.Ε. βραδύνει να επιτευχθή. Ο σκοπός της υπάρξεως του Π.Σ.Ε. δεν ήταν άλλος, τελικά, από την νεοποχική Πανθρησκεία, κάτι, που απεσαφηνίσθη πλέον με πληρότητα στην εποχή μας. Ερωτούμε τους υψιπέτες αγαπολόγους και λυρικούς ωραιολογους (κατά παπα-Γιάννη Ρωμανίδη) συναδέλφους: Είναι αυτό «έξοδος αγάπης» προς τους άλλους η (αυτο)υποδούλωση της Ορθοδοξίας στην πολυπρόσωπη

και πολυώνυμη πλάνη; Βέβαια δεν είναι η Ορθοδοξία των Πατέρων ημών που υποδουλώνεται, αλλά η ήδη υπόδουλη στα πάθη μας (συμφέροντα κ.λπ.) κακοδοξία μας, που υποκρίνεται την Ορθοδοξία.
Αλλά και εδώ ακολουθούμε πιστά την «γραμμή» της Β΄ Βατικανής Συνόδου, που ακολουθούσε πιστά και ο Αθηναγόρας. Η Σύνοδος αυτή διεκήρυξε, ότι οι τρεις μεγάλες μονοθεϊστικές θρησκείες (θρησκεύματα) πιστεύουν στον ίδιο Θεό, για να διευκολυνθή έτσι ο διάλογος και η πορεία προς την ενότητα και στον διαθρησκειακό χώρο. Θα μου συγχωρηθή να επαναλάβω κάτι, που έχω και σε άλλη περίπτωση αναφέρει. Όταν το 1969 πήγα στην (τότε Δυτική) Γερμανία και μάλιστα στην Βόννη, βρέθηκα σε ένα περιβάλλον, στο οποίο κυριαρχούσαν οι αποφάσεις και θέσεις της Β΄ Βατικανής Συνόδου. Ο προτεσταντικός κόσμος (με λουθηρανούς συγχρωτιζόμουν), παρά την όποια αντίθεση με τον Παπισμό, συμμεριζόταν αυτό το άνοιγμα προς τα μεγάλα θρησκεύματα, διότι αυτό προωθούσε η υποφώσκουσα ήδη πανθρησκειακή κίνηση. Σε ένα σεμινάριο Πατρολογίας (το περιβάλλον ήταν λουθηρανικό) προέκυψε η συζήτηση περί της πίστεως των διαφόρων θρησκειών (θρησκευμάτων) στον ίδιο Θεό. Τότε, συνειδητοποιώντας την ελληνικότητά μου, έκαμα χρήση της σωκρατικής μεθόδου, «Πόσοι ήλιοι υπάρχουν στον κόσμο μας;» -ρώτησα. Με συγκαταβατικό χαμόγελο μου απήντησαν: «Φυσικά ένας». Όχι, συνέχισα. Διότι, πως είναι δυνατόν τον ίδιο ήλιο να μπορώ να τον ατενίζω κατάματα εδώ στην Γερμανία, ενώ στην Ελλάδα, αν τον κυττάξω, τυφλώνομαι;» Και κατέληξα: Ένας είναι ο ήλιος, αλλά διαφέρει από τον τρόπο και τις συνθήκες θεωρήσεώς του. Το ίδιο είναι και ο Θεός. Είναι ένας, αλλά κάθε θρησκεία, όπως και κάθε χριστιανική ομάδα, τον βλέπει με τον δικό της τρόπο. Οπότε, από τον τρόπο θεωρήσεως του Θεού (αυτό λέγεται θεολογία) προκύπτει σε κάθε περίπτωση άλλος Θεός για τον ένα η τον άλλο. Ορθοδοξία αγιοπατερική είναι η σύμπτωση της περί Θεού γνώσεώς μας με την αυτοαποκάλυψη του Θεού στην ιστορία. Η αντικειμενική «πίστις», η αυτοαποκάλυψη του Θεού εν τοις Αγίοις του («πιστευομένη πίστις») πρέπει να συμπίπτη με την δική μας θεώρηση και αποδοχή του Θεού («πιστεύουσα πίστις»). Σ’ αυτό κυρίως διαφέρει η Ορθοδοξία από την αίρεση και πλάνη.
6. Το 1986 στην Ασσίζη της Ιταλίας άρχισαν επίσημα οι διαθρησκειακές συναντήσεις και συμπροσευχές. Δεν είναι, συνεπώς, επιστημονικά θρησκειολογικά συνέδρια, αλλά συνάξεις ομολογίας της ενότητος, με βάση τον ένα Θεό, που λαμβάνουν χώρα περί τον Παπα, ως κέντρο αυτής της ενότητος και ηγέτη πνευματικό, στην πράξη, όλου του κόσμου. Γι’ αυτό ωνομάσθηκε στην Δύση ο Πάπας «πλανητάρχης Νο 2». Πρέπει να δηλωθή, ότι επί κεφαλής της πατριαρχικής μας αντιπροσωπείας το 1986 ήταν ο Σεβ. Μητροπολίτης Πισιδίας (σήμερα) κ. Μεθόδιος (Φούγιας), στη δε « Ασσίζη Β΄» το 1994 ο Μακαρ. Αρχιεπίσκοπος Αλβανίας κ. Αναστάσιος (Γιαννουλάτος). Νέα Παν(δια)θρησκειακή συνάντηση υπό τον Παπα έγινε εφέτος (2002), πάλι στην Ασσίζη, με τη συμμετοχή 250 προσώπων, εκπροσωπούντων 12 θρησκεύματα. Δεν έλειψαν, φυσικά, οι Ορθόδοξοι υπό τον ίδιο τον Οικουμενικό Πατριάρχη.
Όπως ορθά έχει παρατηρηθή, «οι διαθρησκειακοί διάλογοι μοιάζει να

ανταποκρίνωνται πλήρως στην εκδοχή και στην πρακτική, με την οποία διαλέγονται σήμερα οι συνδικαλιστές, οι πολιτικοί, οι ιδεολογίες». (Χρ. Γιανναράς). Μετά δε την 11η Σεπτεμβρίου 2001 και ο,τι αυτή η ημερομηνία σημαίνει για τον κόσμο μας, φάνηκε καθαρά πλέον, ότι οι διάλογοι αυτοί γίνονται «κατ' επιταγήν» και μάλιστα, για την υπεράσπιση και προπαγάνδιση της επίσημης και νόμιμης τρομοκρατίας, έναντι της ανεπίσημης και «ρέμπελης». Έτσι, η εποχή μας γελοιοποιεί και τους θρησκευτικούς διαλόγους, που συνεργάζονται για την αστυνόμευση του κόσμου κατά τα συμφέροντα και διαθέσεις των ισχυρών της Γης. Και μεις, υπακούοντας στις οδηγίες και στη «γραμμή», συμμετέχουμε και μεταβάλλουμε την Ορθοδοξία σε όργανο και ουραγό. Φιμώνουμε, έτσι, εμείς οι ίδιοι την Ορθοδοξία, που αντί να είναι «κρίση» και «έλεγχος» της ανομίας, μεταβάλλεται στα πρόσωπά μας σε υποστηρικτή και συντηρητή της. Και εδώ υπάρχει, φυσικά, εύκολη δικαιολογία: Για να μη χαρακτηρισθούμε αντιδραστικοί και για να ενισχυθή το ευρωπαϊκό (και νεοταξικό) πρόσωπό μας! Η αναζήτηση λοιπόν της ανεξιθρησκείας, όπου έχει ατονίσει η χαθή, ως «ουσιαστικού συστατικού των μονοθεϊστικών πιστεύω» (Α.Δ. Παπαγιαννίδης στο «Βήμα» της 9.6.02) θα ήταν ευλογημένη, αν δεν επρόκειτο για συναντήσεις «κατ' επιταγήν». Η ετοιμαζόμενη αλλά αναβληθείσα και στην Αθήνα διαθρησκειακή συνάντηση (προηγήθηκε άλλη στην Κύπρο) θα αποδείξη κατά πόσον πρόκειται για «κατάθεση της μαρτυρίας μας» και ορθόδοξη πρόταση ως την μόνη λύση στα δεινά του κόσμου και όχι για ισοπέδωση της Ορθοδοξίας στην πανθρησκειακή, και γι' αυτό συγκρητιστική, πολτοποίηση. Ήδη ο Προϊστάμενος του Γραφείου της Εκκλησίας μας στις Βρυξέλλες διεκήρυξε ότι η προσπάθειά μας είναι: «να προετοιμάσουμε τον κόσμο, να τον διαπαιδαγωγήσουμε, για να μην αντιδράση (δηλαδή, γι' αυτούς τους διαλόγους), να σχηματίσουμε (δηλαδή να χειραγωγήσουμε -Γ.Δ.Μ.) τη συνείδηση του κόσμου». Άρα και εδώ ακολουθείται κάποια «γραμμή», την οποία όμως ποιός καθορίζει; Και όμως δεν γίνεται δεκτή η προειδοποίηση μίας πλειάδος Κληρικών, Ηγουμένων, Πνευματικών Πατέρων και γνωστών ορθοδόξων Θεολόγων, που εξετέθη στο υποβληθέν στον Αρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο « Υπόμνημα περί Οικουμενισμού» και όπου διαβάζουμε:
«Ο διαθρησκειακός Οικουμενισμός καλπάζει. Δεν μένει εις τα όρια ενός φιλοσοφικού η κοινωνικού διαλόγου (σημ. γράφοντος: άρα δεν απορρίπτεται ο διάλογος ως «αγαπητική έξοδος» κ.λπ.). Προχωρεί εις θεολογικόν επίπεδον, και προσπαθεί να εύρη κοινά σημεία πίστεως μεταξύ ορθοδόξων και ετεροδόξων. Δεν λαμβάνει υπ' όψιν τας βασικάς διαφοράς. Διακηρύσσει ότι και εις τας λοιπάς θρησκείας και μάλιστα τας μονοθεϊστικάς, υπάρχει σωτηρία. Ούτως ανατρέπει την θεμελιώδη χριστιανικήν πίστιν, ότι "ουκ έστιν εν άλλω ουδενί η σωτηρία"... Ο διαθρησκειακός συγκρητισμός σχετικοποιεί την ευαγγελικήν αλήθειαν. Προχωρεί ακόμη ούτος και εις το λατρευτικόν επίπεδον. Ορθόδοξοι Ιεράρχαι η και Πρωθιεράρχαι συμμετέχουν εις πανθρησκειακάς εκδηλώσεις ως της Ασσίζης η εις κοινάς συμπροσευχάς και δοξολογίας μεθ' ετεροδόξων και ετεροθρήσκων, και δη Ιουδαίων και Μουσουλμάνων. Διερωτάται τις, ποίον Θεόν δοξολογούν;... Οι Άγιοι Απόστολοι εκήρυττον εις τας Συναγωγάς, αλλά Ιησούν Χριστόν και τούτον Εσταυρωμένον, διό και ηκολούθουν

διωγμοί, φυλακίσεις, βασανιστήρια και θάνατοι...».
Εμείς, αντίθετα, ισοπεδώνοντας τον Χριστόν στην πράξη με τις όποιες θεότητες, τιμώμεθα και επαινούμεθα, απολαμβάνοντες διακρίσεις και βραβεία. Και μόνο αυτό δείχνει, ότι «κάτι δεν πάει καλά» με μας. Ο κόσμος «το ίδιον φιλεί» (παράβ. Ιωάνν. 15, 19) και ταυτιζόμεθα με τις δυνάμεις του κόσμου, όταν αγαπώμεν «την δόξαν των ανθρώπων μάλλον ήπερ την δόξαν του Θεού» (Ιωάνν. 12, 43).
Στους διαθρησκειακούς διαλόγους συναντάμε την ίδια σπουδή, την ίδια νοοτροπία και τις ίδιες μεθόδους, που παρατηρούνται και στην διεξαγωγήν των διαχριστιανικών διαλόγων. Διότι πρόκειται τελικά, για την ίδια στοχοθεσία. Η αλληλοπεριχώρηση των δύο αυτών μορφών ενός και του αυτού στην ουσία διαλόγου, φάνηκε ήδη στην Καμπέρρα της Αυστραλίας (Ζ΄ Γ. Συνέλευση Π.Σ.Ε.), όπου οι Χριστιανοί κάλεσαν σε συμπροσευχές ακόμη και ειδωλολάτρες. Δεν πρόκειται προφανώς για ανεξιθρησκεία και «αγαπητική έξοδο κ.λπ.», αλλά **για σχετικοποίηση της πίστεως**, όπως συνάγεται από τη δήλωση του υπευθύνου αυτών των διαλόγων, Σεβ. Μητροπολίτου Ελβετίας κ. Δαμασκηνού: « Η προσέγγιση αυτή, γράφει, κάνει ξαφνικά να αποκτήσουμε συνείδηση του γεγονότος, **ότι κατά βάθος, μία Εκκλησία η ένα τέμενος... αποβλέπουν στην ίδια πνευματική καταξίωση του ανθρώπου**». Δεν είναι αυτό αυτόματη διαγραφή της εν Χριστώ σωτηρίας και του έργου του Αγίου Πνεύματος; Αν υπάρχει «και εν άλλω τινί» δυνατότητα σωτηρίας, δηλαδή θεώσεως, τότε διατί η εν Χριστώ αποκάλυψη, ασάρκως στην Π. Διαθήκη, ενσάρκως στην Κ. Διαθήκη; Διατί η Σάρκωση, η Πεντηκοστή, η Εκκλησία, ως σώμα Χριστού και κοινωνία Αγίων; Οι πράξεις μας συνιστούν απόρριψη του Χριστιανισμού, παρά την παραπλανητική ωραιολογία μας, που κανένα δεν μπορεί πια να απατήση.
7. Επειδή δε ο λόγος είναι πάντα για «γραμμή», μη λησμονούμε, ότι το 1970 στη Γενεύη, όπου το «μαντείον» κάθε αντιχριστιανικής-αντορθόδοξης διαπλοκής, στη δεύτερη διάσκεψη του αμερικανικού Ιδρύματος με τον τίτλο «Ναός της Κατανόησης, ΙΝC», δηλαδή ενός «Συνδέσμου των Ηνωμένων Θρησκειών», ο Γενικός Γραμματέας του Π.Σ.Ε. Eugene Blake κάλεσε τους ηγέτες όλων των θρησκειών (2 Απριλίου) και έλαβε χώρα μία υπερομολογιακή λειτουργία και προσευχή στον καθεδρικό ναό του Αγίου Πέτρου, κατά την οποία ο καθένας προσευχήθηκε στη δική του γλώσσα και σύμφωνα με το τυπικό της θρησκείας του. Η παρότρυνση δε, ήταν να συνυπάρξουν έτσι στη λατρεία του ίδιου Θεού. Πρόκειται όμως, για πιστή εφαρμογή της μασονικής μεθόδου της υπερβάσεως κάθε ιδεολογίας και πίστεως, για να επιτευχθή η ενότητα, και μάλιστα υπό τον άρχοντα του κόσμου τούτου. Κατά το υπάρχον διαφημιστικό υλικό των συνάξεων αυτών ήσαν παρόντες και ορθόδοξοι αντιπρόσωποι, ο δε Σεβ. Μητροπολίτης Σηλυβρίας κ. Αιμιλιανός του Οικουμενικού Πατριαρχείου, σχολάζων σήμερα εν Αιγίω, είναι μέλος της «Διεθνούς Επιτροπής του Ναού».
Και όμως όλα αυτά έχουν απαντηθή στο ιερό Ευαγγέλιον, που διαψεύδει τις προφάσεις μας. Όταν οι οικουμενιστές μας απορρίπτουν ως φανατικούς και φονταμενταλιστές, συναπορρίπτουν και τους Αγίους μας, των οποίων την στάση ταπεινώς μιμούμεθα. Αλλά και αυτόν τον Κύριον, ο Οποίος, μη θέλοντας να συνάξη

οπαδούς, θυσιάζοντας την Αλήθεια, όταν ο λόγος Του εθεωρήθη «σκληρός» και πολλοί τον εγκατέλειψαν, εστράφη και στους έντρομους «δώδεκα» και τους ρώτησε: «Μη και υμείς θέλετε υπάγειν»; (Ιωάνν. 6, 48 επ.). Αυτή είναι η δική μας «γραμμή», αγαπητοί αγαπολόγοι και ωραιολογοι και όχι η «γραμμή» των συνθηκολογούντων με τους άρχοντες του κόσμου τούτου και μη γνησίων Ποιμένων μας.
8. Πρέπει όμως να θεωρήται βέβαιο ότι η αθέτηση της «γραμμής» των Ηγετών μας από το ορθόδοξο λήμμα, το «μικρόν ποίμνιον» (Λουκ. 12, 32) δηλαδή, δεν πρόκειται να γίνεται για πολύ χρόνο ανεκτή από τις δυνάμεις του Κόσμου, εντός και εκτός της Εκκλησίας (πρβλ. Πραξ. 20, 29 επ.). Η θεωρία της Προπαγάνδας διδάσκει, ότι η ακολουθουμένη σ’ αυτές τις περιπτώσεις μέθοδος είναι στην αρχή η γελοιοποίηση των αντιφρονούντων (ήδη όλους εμάς «γραφικούς» μας αποκαλούν) και η ηθική μείωση και ο ευτελισμός τους, για να ακολουθήση κατόπιν, αν αποφασισθή, η φυσική εκμηδένιση. Ήδη δε στοιχειοθετούνται οι αρχές του κατηγορητηρίου εναντίον των αντιδραστικών. Πολύ πρόσφατα το Αμερικανικό Κογκρέσσο απαγόρευσε κάθε χαρακτηρισμό των άλλων ιδεολογιών και κυρίως των θρησκευτικών ομάδων, ως αιρετικών κ.τ.ο. Κάπως απαλότερα σήμερα (μέσω του Τύπου και της φιλολογικής κριτικής) επικρίνεται ο Ορθόδοξος, που θα τολμήση βάσει της πίστεώς του να χαρακτηρίση τους οποιουσδήποτε «άλλους», με βάση το υπονοούμενο και μη κρυπτόμενο ότι όλες οι θρησκείες συνιστούν οδό θεογνωσίας με διαφορετικό τρόπο. Αυτά έχουν διακηρύξει γνωστοί εκκλησιαστικοί Ηγέτες.

Δεν είναι ευρύτερα γνωστό ασφαλώς, ότι πριν από καιρό οι συγγραφείς του βιβλίου των Θρησκευτικών της Α΄ Λυκείου (Χ. Γκότσης, π.Γ. Μεταλληνός και Γ. Φίλιας) λάβαμε «εξώδικο» από τους «Μάρτυρες του Ιεχωβά» και τους «Σαηεντολόγους», για τα σχετικά κεφάλαια του βιβλίου, που βλέπουν τους χώρους αυτούς μέσα από την ορθόδοξη προοπτική, φυσικά. Η εξώδικος εστάλη στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Βέβαια, απαντήσαμε, αλλά την εξέλιξη την αγνοούμε. Είναι όμως περισσότερο γνωστή η περιπέτεια του κεφαλαίου του βιβλίου περί της Μασονίας. Επειδή δε έλαχε στον υπογραφόμενο ο κλήρος της συγγραφής του, έζησα με κάθε λεπτομέρεια κινήσεις και μεθόδους, αλλά και πιέσεις, που ασκήθηκαν, για την απάλειψη του κεφαλαίου, ώστε να το ανασυνθέσω τρεις φορές και στο τέλος να προτείνω να εκτεθή πρώτα η αυτομαρτυρία του Μασονισμού και παράλληλα η ορθόδοξη θεώρησή του. Το κωμικοτραγικό δε είναι, ότι τα κεφάλαια αυτά μας δόθηκαν από το Αναλυτικό Πρόγραμμα του Υπουργείου (Παιδαγωγικό Ινστιτούτο), το οποίο (Αναλυτικό Πρόγραμμα) καθόριζε και τις γραμμές που έπρεπε να ακολουθήσουμε. Οπότε το ερώτημα είναι: Ποιοί εξουσιάζουν τελικά αυτόν τον τόπο; Βέβαια εμείς το γνωρίζουμε πλέον με μεγάλη ακρίβεια, από την στάση όμως του Υπουργείου θα διευκρινισθή, αν αντέχουμε ως Έθνος ακόμη στις ασκούμενες πιέσεις.

Με τον μετασχηματισμό μας (εκούσια και μετ’ ενθουσιασμού) σε «νομαρχία» (όχι

«επαρχία») της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, η τελευταία ως εντολοδόχος και «υποδιεύθυνση» της Νέας Τάξεως και της Ηγεσίας της, όλο και περισσότερο επιδεικτικά και απροκάλυπτα εμφανίζεται να προσδιορίζη μέσω διαφόρων διαύλων τη ζωή και τις συμπεριφορές μας, μεταγγίζοντας γι' αυτό με χίλια μέσα τις δικές της νοοτροπίες. Πρόσφατα το Τμήμα μας (Θεολογίας) έλαβε ένα έγγραφο (κατ' ακρίβεια, ανυπόγραφο!), προερχόμενο από τους υπευθύνους του Πανεπιστημίου για τα ευρωπαϊκά προγράμματα, που ενώ μας επαινεί, για την επιτυχή ανταπόκρισή μας σε ένα προταθέν σε μας πρόγραμμα με τον τίτλο « Ορθοδοξία και Παγκοσμιοποίηση», εν τούτοις το Πρόγραμμά μας κρίθηκε «ανεπαρκές», διότι μεταξύ άλλων «διαπιστώθηκε ότι το πρόγραμμα εν γένει είναι ομολογιακής και εν πολλοίς εφηρμοσμένης φύσεως, χωρίς να εντάσσεται στο ευρύτερο πρόγραμμα της σπουδής των θρησκευτικών φαινομένων και της Θρησκείας ως πανανθρωπίνου φαινομένου και πραγματικότητας». Και αυτό, μολονότι η Θρησκειολογική προοπτική δεν απουσιάζει στο Πρόγραμμά μας (διδάσκει ειδικός καθηγητής). Αλλά ο σκοπός είναι να προβληθή ο «ομολογιακός» χαρακτήρας του Τμήματός μας και γενικότερα των Θεολογικών μας Σχολών. Αυτό σημαίνει, ότι σε λίγα χρόνια οι Θεολογικές μας Σχολές θα μεταβληθούν (αν επιβιώσουν στο Πανεπιστήμιο) σε θρησκειολογικές και γι' αυτό γίνεται προσπάθεια (και ενδοεκκλησιαστικά) να περιέλθουν οι Θεολογικές Σχολές στην δικαιοδοσία της Διοικούσης Εκκλησίας. Όταν μιλώ, για την σοβιετοποίησή μας μέσα στην Ενωμένη Ευρώπη, αυτό εννοώ: Ό,τι έζησαν οι άλλοι Ορθόδοξοι στη σοβιετική-κομμουνιστική τους περίοδο, κινδυνεύουμε να ζήσουμε οι Έλληνες Ορθόδοξοι στην Ενωμένη Ευρώπη και τη Νέα Τάξη.
Αυτή η πορεία διαγράφεται. Η ελευθερία μας περιορίζεται επικίνδυνα και εντελλόμεθα να ενεργούμε και πορευόμεθα «τοις 'κείνων ρήμασι πειθόμενοι» και με βάση την χαραγμένη από δεκαετίες τώρα «γραμμή». Διαφορετικά, δεν θα έχουμε «ευρωπαϊκό πρόσωπο» και δεν θα χωράμε ως ελεύθεροι συν-εταίροι μέσα στην Ευρώπη. Είναι έτοιμη η Εκκλησιαστική μας Ηγεσία να αντισταθή, προτιμώντας τον «ονειδισμόν του Χριστού, των εν Ευρώπη θησαυρών» (παράβ. Εβρ. 11, 26), όταν πρόκειται, μάλιστα, και για πραγματικούς θησαυρούς ευρωπαϊκών κονδυλίων; Είναι πρόθυμη και έτοιμη η Εκκλησία μας, αν χρειασθή, να προκρίνη τις κατακόμβες; Εύχομαι να είναι! Αν και θα το δείξη γρήγορα. Αν όμως δεν είναι, τότε σημαίνει ότι αποκόπτεται από το ευσεβές πλήρωμα, που μένει πιστό στην παράδοση των Αγίων του, και το προδίδει. Συνηθίσαμε να μιλούμε για την **υπακοή** ως υψίστη αρετή του ασκουμένου ορθοδόξου. Και είναι αυτό πράγματι παγία. πράξη των Αγίων μας. Αν όμως πάντα η «υπακοή» ίσχυε «εν οις εντολή Θεού ουκ εμποδίζεται», κατά τον Μ. Βασίλειο (P.G. 31, 860), τώρα μόνο η ανυπακοή σώζει!

(Πηγή: 'Ορθόδοξος Τύπος')